

SZERKESZTŐI IRUDA

Belmagyar-utca 27-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Éves díj 16 frt. vagy 32 korona. Negyed éves 4 frt. vagy 8 korona. Fél éves 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitási cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK

Az éhező állam.

Budapest, február 21.

Ez a szegény magyar állam nem tudja hogy mit csináljon. Állam és még sem állam. Test és mégis csak törz. Se keze, se lába, se feje. Budapesten eszik és Bécsben van a gyomra. Budapesten gondolkodik és Bécsben van a feje. Nem is törz, hanem torzalak. Nagy államférfiak becses kísérlete, mely férczművé változott át az epigonok keze alatt.

A mit földáltak Bécs számára, azt más uton akarják kipótolni. Mert az állameszme éhes; annak lecsillapítása jó volna. De hogyan? Éheznek egy önálló hadsereg, mert érzi, hogy enélkül nem állam. De vezérei erőtelnek annak megszerzésére. Ám, hányszor zab, jó a szalma is. Megpróbálják tehát az éhséget egy kis államosítással csillapítani a közigazgatás terén.

Az ország megérezte a játékot. Nem ment belé, mert rossz számítás, az államot a társadalom gyengítésével erősíteni. Kivenni a közigazgatás kezét a vármegyeyelleg és közönséges szervezett társadalom kezéből és odaadni a Bécsből függő államnak: ez nem az ország megerősítése, hanem a nemzet elerőtlenítése. Így történt, hogy akicai szélsőbal letudta verni a nagy kormánypartot. Mert a kis Dávidnak igaza volt; a nagy Góliáth pedig hazudott, midőn a gyengítésben kereste az erőt. A 270 paragrafusból így lett kettő.

Most megint az állam nevében úzik a kokerség. Akkor a vármegyeyelleg szervezett társadalomnak üzentek hadat. Most az egyházi szervezett társadalom ellen fenik a kardot. Akkor a vármegyeyelleg volt mihaszna, elarult, tétlen, rothadt és sikkasztó. Most az egyház a maradi, a buta, a sötétség fészke, a haladás akadály. El kell tölteni a házasságkötést, a judikaturát, az anyakönyvezést, mert meg kell erősíteni az államot. Az éheznek enni kell adnunk.

Nincs művelt világi ember az országban, a ki egyet nem ért azzal, hogy a házassági jog és a bíraskodás átmenjen az állam kezébe. Abban is egyetért mindenki, hogy a házassági kötet, ott, hol az egyházak akadályt gördítenek, az állam végezze. A külömbőség (nem a klerusról szöveg, mert azt dogmatikus álláspontok vezetnek; hanem a szabadságnak és a haladásnak világi hivatás, kik közé magamat is bátor vagyok számítani) a külömbőség csak annyi, hogy az egyik fél fölösleges túlhajtásnak tekinti a polgári kötés kötelező formáját, a másik pedig egyedül üdvözítő irányának.

Ezért a külömbőségét rakja össze a kormánypart a szabadságvágó máglyáját és hurezol oda minden ellenvéleményt, épen úgy, mint a nagy Torquemada idejében. Mert az állam éhes.

Pedig jászálba került egy óriási vasuthálózat; egy csomó gyár; a dohánymű, sónak, postának, távirtnak, telefonnak monopoliuma. Nem köthet az egy szerződést, nem csinálhat egy cserét, egy alkut, nem kapsz egy paszszust, nem kereshetsz igazságot, nem öröklöheted apádnak vagyonát, nem ajándékozhatod gyermekednek egy darabka földet, hogy ott ne zsandárkodjék az állam melletted a maga bélyegköveteléssel. Ugyancsak jóllakhatnék vele. Házad jövedelmének, fíradtságod jutalmának, munkád gyümölcsének tizedrésze az övé. De ez mind nem elég.

Az állameszme éhes. A gyomor nagy úr; azt ki kell elégíteni. A házasságkötést ki kell venni az egyház kezéből s oda adni az államnak, hogy csillapuljon éhsége.

Ám, ez sem elegendő. A „Magyar Nábó” nagy erője a hosszú ebéd után tréfából föltálat krumpit meglátva, fölkáltott: „Mi? Krumpit? De már abból eszem!”

Mi? Anyakönyvezetés? De már azt megesszem.

Talán rosszul vezették a papok! Talán hamisították? Talán zavart csináltak a personális statusban? Talán drágán dolgoztak?

Nem.

A magyar közéletnek egyetlen funkciója sincs, hól oly kevés visszaélést lehet konstatálni, mint az anyakönyvezetésnél. És a magyar állam számára senki egy betűt sem ír ingyen, csak a papok az anyakönyveket. Mégis el kell venni a papoktól. És a javaslat értelmében mindenki megbízható ezental az anyakönyvezéssel, csak épen a pap nem. Aki jól végezte ingyen végezte, pontosan, becsületesen végezte: stigmatizáltatik. Mert a reform alapszámja ez: le a papokkal! Így kívánja ezt a művelt világ által rég elfeledett és a civilizált emberiség körében már rég elavult „doktrínér liberalizmus.”

Kire bízzák hát ha nem a papokra?

A belügyminiszter ma próbált erre választ adni. Lelki szemei előtt a körjegyzők lebegnek. Nő hiszen.

Mégis indokolta derekasan. A körjegyzők egyik része betölti hivatását, a másik része nem. A körjegyzők egy része megbízható, a másik része nem. Így vallott a belügyminiszter. Ugy-e érdekes?

Már most ezekre bizatik a születésnek, a házasságnak és a halálzásnak evidenciájára. Minden hagyatékának az elbírálása, minden örökösödésnek a jogszertése, minden házasságnak az érvényessége, minden gyermeknek a törvényessége ennek a nyilvántartásnak a pontos, a becsületes, a szakaszertü vezetésétől függ. Ezt most olyan jegyzőkre bízzák, kik ezen kívül vagy harmincznégyféle jegyzőkönyvet tartoznak vezetni s a hegyibe ők vezetnek, mint alapforrum a közigazgatásnak összes folyó ügyeit. Kellett ez nekik? És kellett ez nekünk?

Nyolcz gimnáziumot, három éves akadémiát végez a pap. A legtöbbje egyetemen is tanul, külföldet jár meg és jól megjegyzendő — papnak neveltetik. Tehát erősebb erkölcsi bázist nyer a nevelés által, s erősebb erkölcsi kötelességek fűződnek pályájához, mint bármely más életmódnál.

Nohát, ez a pap többé nem megbízható. Hanem a körjegyző — megbízható.

Mert éhes ám az állam. Hadserget, külügyet adni neki nem tudnak. Adjunk hát neki anyakönyveket, szegénynek, hogy hatalmi éhsége csillapuljon.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Az állami anyakönyvezetés és a községi jegyzők. Megbízható oldalról értesültünk, hogy Hieronymi belügyminiszter valamennyi főispánhoz „sajátkezűleg” jegyzéssel ellátott leiratot intézett, melyben utasítja a főispánokat, hogy a községi és körjegyzők számát, névsorát három nap alatt jelentse be. Azokat a körjegyzőket, kik ellen jegyzői vizsgálat egyszer sem volt indítva, külön lajstromba foglalják. Ez utóbbi lajstromba, a leirat szerint, azért van szükség, mert a kik ellenzik, hogy az állami anyakönyvezetés a községi és körjegyzőkre bízassék, azt hozzák fel, hogy ezek megbízhatatlanok, mivel mindenik ellen jegyzői vizsgálat volt indítva. Ennek megozafolására kéri most be a belügyminiszter a hivatalos adatokat, melyek hogy meg nem fogják czáfolni a minisztert, arról főispánjaink ismert igazságszeretete mellett gondolni sem szabad.

Készülő törvényjavaslatok. A kormány a bécsi félhivatalos Politische Correspondenz utján számot ad kodifikáló munkásságáról. E forrás szerint most készül a szövetségi ügy reformja, a kereskedelmi és iparkamarák ujjaszervezéséről szóló törvényjavaslat; a mezőgazdasági érdekképviseletről külön

szervezetben gondoskodnak majd. Előrehaladott stádiumban van az egyenes adók és a bányatörvény reform-munkálata. A községek szervezéséről szóló törvény kodifikáló munkája már annyira van, hogy legközelebb végleges szövegezés is megtörténhetik; ebbe a javaslatba foglalják bele az új anyakönyvezetőkötet is. Végül megjegyzik a Politiches Correspondenz budapesti jelentése, hogy az utolsó minisztertanácsoson megállapították az állami anyakönyv-vezetés egész tervzetét.

Szobéliség a közigazgatási fegyelmi jogban. A közigazgatási fegyelmi eljárást, mint értesültünk, a büntető eljárás formájára fogják reformálni. Az eljárás megindítása előnyomozással kezdődik, a fegyelmi vizsgálat a tisztí ügyész ajánlatára indul. A vádhatóság véleményezi majd a vizsgálat anyagából a fegyelmi vád alá helyezést; első fokon a fegyelmi ügyekben behozzák a szobéliséget. A vádhatóság előterjeszti az ügyet, a fegyelmi vizsgálat alatt, álló személyesen, vagy ha a fegyelmi bíróság elfogadja, ügyvédje utján védekezhetik. E kizivárgó híreket a jogi és közigazgatási körökben igen kedvezően tekintik és nagy haladásnak tartják úgy jogi, valamint közigazgatási szempontból.

Császár és exkanczellár. Sok jel arra enged következtetni, hogy a császár és az agg kanczellár friedrichsruhei beszégetésének egyáltalán nem volt meg az az eredménye, melyet a császár attól várt. Általános feltűnt ugyanis, hogy a bucsuzás nem volt olyan szives, mint az üdvözlés a császár megérkezésekor. Bizonyos az, hogy ebéd után a császár a kanczellárral visszavonult és félóránál tovább négy szemköt tanácskozott vele. Hogy mit beszéltek egymással természetesen titok maradt, de az is bizonyos, hogy esteli kilenc óra körül a császár csakis Moltke gróftól és az udvari személyzet néhány tagjától kisérv gyors léptekkel távozott a kastélyból, mire Bismarck herceg néhány másodperc-czel később a császár után ietett. Csakis az állomáson találkozt megint a császár és a herceg. Itt Vilmos császár kézzorítással buszozott Bismarcktól, holott megérkezésekor háromszor is kezét szorított és sokáig el sem eresztette. E külsőségek a császár környezetében nagy figyelmet keltettek.

A T. Ház.

Budapest, febr. 21.

(Saját tudósítónktól.)

A mai ülés éppen nem tartozott az érdekesebbek közé. A nagy cséplőgép, a mint Szilágyit nevezik, ma nem szólalt meg. Késik a Szapáry Gyula gróf leleplezése is és Tibád Antal szintén mély csendben hallgat.

Az utca képe ma is elég zajos és elég élénk volt, bár egy tetszett, hogy ma már valláspolitikai nézetét megváltoztatta a tömeg, mert rokonszenvével egészen Apponyit támogatta. Kezdetben azt hitték, hogy nem is lesz tüntetés és az összeverődött tömeg némán fog szemlélődni. Egyszerre azonban megtört a lég és erős éljen riadozott végig az utcákon.

A kik hallották a nagy éljenezést és kíváncsiak voltak, hogy kit illetett, azok csakhamar Horváth Gyula érdekes alakját pillantották meg.

Érdekes, hogy Tisza Kálmán, a ki gyalog ment ma a Házba és szinte várta a tüntetést csupán egy árva éljent kapott. Ez is szólóban és olyan komikusan hangzott, hogy a környezetében hangos derűtséget provokált.

A tüntetés egyszerre a közút fölől erős éljenezésekben tört ki. Apponyi alakja tünt fel.

És abban a pillanatban megmozdult az egész Múzeum-kert. A sokaság egyszerre odatapadt a vasrásokhoz, felkapaszkodott a vasgerendákra és a kertnek a Sándor-utczára néző oldalát egy perezt alatt eleven emberkordon sővényezte. Az ut elején éljenezés hangzott és egyre hatalmasodva, egyre újabb és újabb hangokkal erősödve kísért Apponyit a közönség zavartalan éljenezése, tüntető szimpátiája. Apponyit magát is meglephette ez a teljes változás és a szakadatlan éljenezés arra kényszerítette, hogy egyszer-egyszer mosolyogva megemelje a kalapját.

Mögötte kocsi gördült, mely utólért, kisse el is hagyta. A Ház kapujánál a kocsi-ból gróf Csáky Albin szállott ki és megvárta az éljenezések közt érkező Apponyit. Mosolyogva nyújtotta utja kezét és Apponyi tréfásan üdvözölte:

— Ma már osztozkodhatunk...

Együtt haladtak fel a lépcsőkhöz s még az előcsarnokban is hallhatták az egy helybe üsznő néptömeg szakadatlan, hatalmas éljenezését. És a bejáratnál várakozó újságírók szavalgatni kezdtek a nem éppen ismeretlen verset: Megenyhült a lég, vidul a határ. Egy napfényes beszéd fölmelegítette a rideg hangulatot és a határ mosolygóbb, kedvesebb lett néhány óra alatt.

A Ház folyosóin természetesen sokat beszéltek erről a hangulatváltozásról.

Az öreg Prileszky Tádé, a ki három nap óta kocsin jár a Házba, tréfásan magyarázta néhány képviselőnek:

— Kocsin jöttem és már untatótt, hogy azok az emberek bámulnak, de nem éljeneztek. Kiszóltam hozzájuk: Miért nem éljeneztek? Nyomban megéljeneztek. Majd, ha hazamegyek, egy kicsit megabozugoltatom magamat. Öreg embernek szüksége van az ilyen változatosságra...

Ma napirend előtt Veszter Imre szólott. Vajay Istvánnal akasztott össze, minden nagyobb baj nélkül. A vitának Juszt Gyula a függetlenségi párt elnöke adott igazi érdekességet.

Juszt Gyulát máskor is szívesen hallgatta minden párt, de ma szavainak a szokottnál is nagyobb jelentőséget adott az a mandátum, melynek alapján nyilatkozott. Ez volt a függetlenségi párt zömének szava, ez volt a javaslatok sorsának a Házban való eldöntése. És tapsok, éljenezések, ujjongások közben mondotta el Juszt Gyula, hogy elbarátaival együtt általánoságban elfogadja a törvényjavaslatot és a javaslat ellenzőinek akart szólni az a megjegyzése, hogy a gyennyolczas reformok nagyon rossz sorsra juthattak volna, ha akkor lett volna olyan ellenzék, mely előbbre teszi a kormány megbuktatását, mint elveinek megvalósítását.

Melegen, lelkesen beszélt Juszt a reformok mellett a beszédének hatása nagyon nagy volt. Minden mondata után a többség tapsa, éljenezése hangzott fel, s mikor az utolsó szót is kimondta: a Ház minden oldalról hangos bucsujárás indult hozzá, hogy gratulálja, üdvözölje.

Ezután öt percnyi szünet következett, melynek végével Bánó József tartott egy igen érdekes beszédet a javaslat ellen. Bánó beszédének nagy sulya volt, mert nyomban utánna jónak látta Hieronymi felszólalni. A miniszter nem azt bizonyította, hogy a javaslat teljesen elő van készítve, hanem azt, hogy sok statisztikát hozott a mai ülésre. Ezen kívül fejtegette az anyakönyv vezetését, az állami ellenőrzést. Poroszországból igért mintát stb.

Mikor aztán a miniszter elvégezte beszédét a kormányparton kitört a lehevesebb tüntetés. Felkeltek használni ezt az alkalmat egy kis tüntetésre, s mely hangulat csinalás volt a javaslat mellett.

Még csak Babó Emil beszélt, de beszéde nem érdekelte a t. házat. Erős zaj tört ki mindegyre.

— Szavazunk, szavazunk!

Az elnök csengetett. Polonyi kellemes megjegyzéseket tett egyes kifejezésekre.

Az ülés végére három interpelláció maradt, melyek közül az Asbóth pikáns izű interpellációja vonta magára a legtöbb és a legélénkebb figyelmet. Asbóth minden megokolás nélkül felolvasta interpellációját és azt az ellenzék egy része követelte, hogy a jegyző újból olvassa fel. Gróf Andrássy Ti-vadar alelnök, a ki időközben elfoglalta az elnök helyét, oda adta az interpellációt Molnár Antal jegyzőnek, a ki belenézett megjíjjt és általános derűtségek közben átjázotta a kéziratot a tulsó oldalon tltó Papp Eleknek, a ki aztán nem minden humoros al-lűr nélkül felolvasta a hosszú interpellációt és úgy belemelegedett, hogy Kiss Albert tréfásan kiáltott fel.

— Poharat kell Eleknek adni, a felköszöntő végére!

Ülés után ma már megcsappant a tüntetők kedve. Együtt maradtak ugyan de igen keveset éljeneztek, még kevesebbet abozugoltak. Valószínű, hogy zajosabb napokra tartják a lelkesedést.

A T. Ház a — légben.

Budapestről vett értesülésünk szerint egy Kerekes János nevű züllött ember nem

kevesebbet mint azt akarta, hogy a magyar képviselőházat a — levegőbe röptesse

Erről az esetről írják, hogy tegnap délelőtt a képviselőház előtt a muzeumi-kert bejáratánál egy kopott ruhás nagy szakállú munkás embert tartóztatott a le rendőrség, a ki azzal fenyegetődzött, hogy légberöptíti a képviselőházat. Már délelőtt tíz órakor ott volt a képviselőház előtt folyton azt magyarázgatva az éljenző és abozugoló tömegnek, hogy a polgári házasság még nagyobb nyomorba fogja dönteni a népet.

— A képviselőház, — mondotta, — egyáltalán nem törődik a szegény emberekkel, latrok mindazok, a kik bent ülnek a Házban. Halál a fejükre! Légbe kellene röptíteni az egész parlamentet, mert az az oka annak, hogy annyi a foglalkozásnélküli ember, hogy olyan nagy a nyomor. Csak bejuthatnék a Házba, én is Vaillant példáját követném.

Az agitátor körül mindegyre nagyobb tömeg csoportosult s végre a rendőrség emberei is meghallották, hogy valaki a képviselőház ellen igazítja a tömeget. A rendőrség azonnal le is tartóztatta az agitátort s bekísérték a főkapitányságra. Kihallgatása alkalmával személyére vonatkozólag a következőket vallotta:

— Névem Kerekes János. Borsodmegye Sály községében születtem, 47 éves vagyok s fa- és szénkereskedéssel foglalkozom.

A további kérdésekre aztán előadja, hogy a nyomor kényszeríti arra, hogy az anarkia útjára térjen. Kerekesnek a Lónyay-utca 21. számú házában van tlelete és lakása. Nagyon sokan tartoznak neki faért és szénért, s a pénzt nem tudta behajtani s ezért nyomorogni volt kénytelen.

A rendőrségnél azt hiszik, hogy Kerekes ördült; nem lehetetlen azonban, hogy csakugyan anarkista. A rendőrség az utóbbi időben sok olyan német nyelven írott röpiratot foglalt le, melyeket a londoni „Autonomie” anarkista-klub küldött Budapestre. A legújabb röpiratok egyikét Krapotkin Péter, az ismert orosz nihilista írta a bérrendszerről, a másiknak szerzője Reclus Elisee és címe „Evolution und Revolution.” A rendőrség különben Kerekes lakáán házkutatást tartott, de semmi gyanús tárgyat nem talált.

A gyermekek vallása.

Budapest, febr. 21.

Tegnap kezdte el tárgyalni a képviselőház közoktatásiügyi bizottsága a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatot.

Schwartz Gyula biz. elnök az ülést megnyitván, Bessenyei Ferencz előadó ismertette a törvényjavaslatot, melynek sarkalatos elve, hogy a házassalandó felek maguk egyezkedhetnek meg arra nézve, hogy születendő gyermekeik mily beveti vagy törvényesen elismert vallásban neveltessenek. Maga az előadó sem állítja, hogy a törvényjavaslat egy s más módosításra nem szorul, de ennek dacára a törvényjavaslatot általános tárgyalás alapjául elfogadásra ajánlja.

Pap Géza elvi kifogást tesz, amennyiben nézete szerint a szülők vallás választási joga csak különböző vallású házassalandókra nézve lenne kimondandó, az idő pontra nézve pedig sokkal meguytgatóbbnak tartaná, ha az állapítatnék meg, hogy a meg egyezés a házasság megkötése napjától számított hónap alatt történhetik meg. Ilyen értelemben terjeszt elő az első szakaszhoz módosítást.

Sághy Gyula épen abban látja fénypontját a javaslatnak, hogy bármily vallású házassalandóknak megadja a vallásválasztás jogát.

Ennek dacára azonban a javaslatot átalakítása előtt még általánosságban sem fogadja el.

Bánó József szintén nem fogadja el a javaslatot.

Csáky Albin gr. közoktatási miniszter a javaslat megalkotásának szükségességét fejtegeti.

Pap Géza elvi kifogásaira megjegyzi, hogy az tulajdonképen csak a részletes tárgyalás keretében lesz tárgyalható.

A mennyiben pedig a javaslatból egyik vagy másik vallásfelekezetnek kára származnék, meg van győződve arról, hogy a törvényhozás gondoskodni fog kárpótásáról, Sréter Alfréd elfogadja a javaslatot.

Kemény Endre báró elfogadja ugyan, de úgy óhajtja módosítani, hogy a gyermekek minden esetben az apa vallását kövessék.

Kiss Albert a javaslatot elfogadja. A tárgyalást holnap folytatják.

A legújabb bombamerénylet Párisban.

Páris, febr. 20.

Ma délelőtt még egy bombát találtak a Rue St-Martinban, az Esperance fogadóban. A bomba ugyanolyan, a minőt a Rue St-Jacquesban találtak, de nem robbant föl. A rendőrség azt hiszi, hogy ugyanegy ember helyezte el a két bombát a két fogadóban. Mind a kettő alsóbbrendű fogadó és főképp munkások járnak bele.

Hir szerint Rabali anarkhista Dresch rendőrbiztoshoz, ki a Rayon Faubourg-Saint-Martini rendőrbiztoshoz van beosztva, levelet intézett, melyben értesíti, hogy szerelmi bánat miatt az Esperance fogadóban öngyilkosságot fog elkövetni.

Rabali valószínűleg azt várta, hogy a bomba abban a pillanatban fog felrobbanni, mikor az ajtót benyitják. A bomba tényleg a földre esett, mikor az ajtót kinyitották, de nem robbant fel. Dresch rendőrbiztos volt az, ki Ravacholt a Very-féle vendéglőben letartóztatta.

Belonino rendőrbiztos, ki annak idején, mint st.-denisi rendőrbiztos élénk tevékenységet fejtett ki az anarkisták ellen hasonló levelet kapott, mint Dresch rendőrbiztos, mely levélben őt a rue st.-jacquesi fogadóba hívták.

A városban az a hír terjedt el, hogy a nagy opera gépész gyanú egyént pillantott meg, a ki az opera főbejáratánál valamit letett. A gépész, valamint ezt az egyént letartóztatták és nála két bombát találtak. Híre jár, hogy a megkísérlett merényletben többen részesek. A rendőrség egyelőre semmiféle felvilágosítást nem ad.

Jókai műveinek nemzeti kiadása.

A milyen páratlan volt fényessége és lelkesedése dolgában az a három napig tartó nap, amelyre a magyar nemzet koszorúos írójának Jókai Mórnak jubileumát megülte: épp oly példátlan és egymagában álló az a monumentális mű, amely ezt az esztendőt irodalmunk történetében megörökíti. Nehány hónap alatt együtt volt az a kétszáz ezer forint, amely részben honoráriuma volt a legtermékenyebb, a leggenialisabb magyar regényírónak félszázados írói működéséért, részben arra fordított, hogy a költő összes műveinek nemzeti kiadása létrejöjjön. S amíg a jubileumi ünnepek fényét és melegt csak a mostani generáció fogja érezni, addig az a fény és az a melegség, amely a csodaszép művekből kiárad, minden időben világítani és melegíteni fogja az emberi szíveket.

Hasznos és kíváncsi volna, hogy ez a száz kötetes mű épp oly tulajdona legyen minden családnak, mint a biblia. Mert a mi szent a hazaszeretethez, a nemesebb emberi érzésekben, az önfeláldozásban, a szerelemben: az mind ragyogó betűkkel van e könyvekben megörökítve; vigasztalást lel benne az, a kit a szenvedések leghajóztak, megnyugvást, a ki önmagával meg hasonlott. Mindenik könyvnek mindenik fejezetében kínesei vannak elszórvva Jókai geniusának, a melyek gazdagítják a szíveket és nemesítik a lelkeket. Ha ez a kiadás olyan népszerűvé lehet, mint a milyen népszerű Jókai, egyszerűen néhány évtizeddel előbbre volna Magyarország civilizációja és kultúrája.

Annak a bizottságnak, amely a jubi-

leum rendezésével volt elfoglalva, Jókai Mór összes műveinek kiadása főképp a vállalat létrejötte és a honorárium átnyújtása volt érdekében. Azért is állapították meg a kiadás árát kétszáz forintban, tehát olyan összegben, amely szinte kirázta annak a lehetőségét, hogy az egész ország, rang és vagyonkülönbség nélkül, a jubileumban részt vehessen. Arra a társadalmi osztályra számítottak, amely könnyen hozhat áldozatokat az irodalomnak, s a főszél elérésére indított mozgalomban figyelmen kívül kellett hagyni Jókai Mór összes művei népszerűsítésének eszméjét.

Most azonban, hogy a terv dicsőségére az egész nemzetnek, fényes eredménnyel valóra vált: a kiadás népszerűsítésének eszméjét kell az előtérbe állítani, minden utas-módon lehetővé téve, hogy Jókai Mór közkincs legyen az egész nemzetnek s műveinek könyvtára egykor díszére szolgáljon palotának és kunyhónak. Örömtünkre szolgál annak a konstataciónak, hogy máris megtörtént minden a nemzeti kiadás népszerűsítése érdekében. A Révai Testvéreknek az a vállalata, amely saját alá rendezi és kibocsátja száz vastos kötetben Jókai Mór összes műveit, könnyen hozzáférhetővé teszi a monumentális irodalmi munkát egész Magyarországnak és remélhető, amily általános volt az óhaj, hogy Jókai Mór az egész nemzeté legyen, — olyan általános pártfogásban is fog ez a nagy áldozatok árán készülő epochális kiadás részesülni.

Négy forintos havi részletekkel, tehát egy olyan kis összeggel, a melyet kevésbé tehetősek is lehetnek az irodalom oltárára, bocsátja a vállalat Jókai Mór összes műveinek teljes kiadását a nagyközönség rendelkezésére. Bátran állíthatjuk, kevés olyan intelligens család van Magyarországon, a mely minden hónapban azt a négy forintot, a nélkül, hogy áldozatába kerülne, havi budgetjébe fel ne vehetné. Olyan anyagi befektetés ez, a mely évek hosszú során át fényesnél fényesebb szellemi kamatoztatást hoz. A havi 4 forintos részletek nem fognak hiányozni a család költségvetéséből, de igenis az a könyvtár, a mely ékesíteni fogja minden magyar ember szobáját, észrevehető és jelentős nyomokat fog hagyni az olvasó szívében.

Az utóbbi években talán nem volt irodalmi vállalat, amely fontosabb missziót teljesített volna ennél, amely Jókai Mór műveinek népszerűsítésén fáradozott. A magyar szellem, a nemzeti génus hódítását és diadalát jelenti és biztosítja majd, ha ez a páratlan kiadás szelvényben az országban el fog terjedni. Mert csak egy tökéletes a költő hivatása, ha művei megtalálják az utat, a nép zöméhez. Mi ebben a vállalatban fogjuk keresni, és látni Jókai Mór missziójának eredményét és hatását.

A nemzeti kiadás lényegtelen dolgokban fog különbözni a jubileárius kiadástól. Kiállítás, külső formája olyan lesz, hogy díszére válik minden könyvtárnak. A könyvtelen változtatások pedig éppen azért történtek, hogy ilyen módon az előfizetés módjainak megkönnyítése lehetővé váljék és a száz kötetes mű a nagy közönség számára hozzáférhető legyen. Érthető, hogy e vállalatnak ilyen formában való keresztülvitele újabb áldozatokba és újabb befektetésekbe

került. Mert a míg a kiadók, a kik Jókai egy-egy művét megszerezték, a jubileárius nemzeti kiadás létrejötte érdekében — egyet-dül erre a kiadásra — tulajdonjogukról lemondottak, addig az újabb vállalatnál, a mely már tisztán a nagyközönség igényének óhaját megfigyelni, sok mindenféle jogosult érdek kielégítését kellett számba venni.

Nem kétértelműtünk abban, hogy a nagyközönség ezáltal, a mikor egy igazán érdemes dolog pártolásáról van szó, méltányolni fogja a vállalat intézőinek buzgalmát és sietni fog egy olyan kincsnek a megszerzésére, a melylyel talán egy irodalom sem dicsekedhetik.

Az előfizetés módjait annyira megvannak könnyítve, hogy az különösebb ajánlásra nem szorul. Nem tudjuk elképzelni egyetlen magyar család könyvtárát sem Jókai Mór műveinek nemzeti kiadása nélkül.

MINDENFÉLE.

Köszvény, február 22.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság a hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városi közgyűlési termében felolvasó ülést tart. A felolvasások rendje a következő: 1. De Gerando Antonina r. tag: „Gányó Julcsa”-ról. 2. dr. Apáthy István r. tag: Költemények. 3. Gyarmathy Zeigáné r. tag: Elbeszélés, fölolv. Szász Gerő. 4. Petri Mór: Költemények.

A kir. tud. egyetem középisk. tanár jelöltjei március hó 4-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében matiné rendeznek a következő műsorral: 1. Nyitány, előadja az egyet. hallgatók zenekara. 2. „Az Ur ítél” Várdai A.-tól, szavalja Szász Irén k. a. 3. Felolvasást tart dr. Széchy Károlyné 6. nagysága. 4. „Naclurn”, ezimbalom és fuvalára átírva Alaga G.-tól; előadja Dobai Sándor és Szakáts Ödön tanár jelölt. 5. „Éjszaka” Endrődi S.-tól felolvasa E. Kovács Gyula ur. 6. „Borics és Predelava”; Tompa M.-tól; szavalja Osváth Elemér. 7. „Szép Galathea” előadja az egyet. hallgatók zenekara. Belépti díj személyenként egy korona. Meghívók e hét folyamán fognak szétküldetni.

Villamos bizottság. A Kolozsvárt alakult villamos bizottság előmunkálata már készen van. A husz tagu bizottságot mint hallgatók szombatán d. n. 5 órára hívják egybe a gyűlésre, a melyen a közönség tájékoztatására és felhívására kiadandó irat részletes tárgyalása és terjesztése fog tárgyalatni. A tagokhoz a felhívást a holnapi lapokban szándékoznak közzé tenni.

A kárpát-estély fővédője, Bethlen András gróf földművelésügyi min. miniszter a hozzája ment küldöttégek megígérte, hogy az estélyre le fog jöni Kolozsvárra. Mint értesültünk, a miniszter ígéretét beváltani akarja, mely esetben febr. 28-án este érkeznek meg Budapestre.

Kárpát-estélyt irt Baróthi Jenőné az E. K. E. márc. 1-én tartandó estélyére. A szép valczert Pongrácz Laji zenekara fogja bemutatni. A zenemű külön is, meg fog jelenni. Egyik helyi neves zeneszerző V. i. k. o. l. Simon már elkészítette az egyet-let részére a Kárpát-indulót is.

A Kárpát-estélyi meghívók mind szétküldöttek. A kik igényt tartanak meghívóra, forduljanak az E. K. E. központi titkári hivatalába. A meghívó egyik sajtó hibáját itt javítjuk ki Ugyanis Baróthi

Jenőné énekelt Schütz Vilmos dr. fogja zongorán kísérni, ifj. Kállay Andrást pedig Kacsóh Pongrácz.

Jogász-estély. A holnapi felolvasás után, melyet dr. Deák Albert ügyvéd a perrendtartási javaslatról fog tartani, értekezlet lesz az esküdtészeki eljárás hiányai pótlása tárgyában. A gyűlés után az azon résztvevő tagok átmennék a központi szállodába, a hol társas vacsora lesz.

Letartóztatott biztosítási hivatalnok, czim alatt az „Ellenzék” egy Nagy-Váradról kapott tudósítás után azt írta, hogy Merza Antal biztosítási hivatalnokot a rendőrség N.-Váradon letartóztatta lopás gyanúja miatt. E híre vonatkozólag újabban azt az értesítést kaptuk, hogy Merza Antal ur. e gyanu alól teljesen tisztázta magát a Back Sándor fővárosi mérnök ellen a törvényes eljárást is megindította, — mert Back Sándor egyenes felszólítására tartóztatta le a várad rendőrség Merzát. A N.-Váradon megjelenő „Szabadság” ez ügyben különben a következő Merza Antalt rehabilitáló sorokat írja: „Letartóztatott gyalogló”. Ily czimrel egy fiatal gyaloglókat, kit M.-nek neveztünk, rendőri feltűgyelet alá helyezéséről emlékeztünk meg tegnap. E hírünk tartalma sajnos igaz, csak hogy mint tegnap kült, a rendőri feltűgyelet alá helyezett fiatal ember teljesen ártatlan s mint a rendőrség több helyre intézett sürgöny váltások után meggyőződött, teljesen korrekt, kifogástalan jellemű ur ember, ki egész véletlenül került bele a bajba. Melyért azonban a rendőrséget sem lehet okolni, mert a káros Back vasuti mérnök feljelentése alapján járt el és úgy a kellemetlen meghurcoltatásnak kitétt M.-nek, most Backot kell kérdőre vonni Biztos tudomásunk van róla, hogy M. ezt meg is teszi.

Székelyje magát. Weiss Bernát gyulafehérvári papir kereskedő, a ki olyan javithatatlan, hogy magyar városból kolozsvári magyar lap szerkesztőségéhez nemelt ir. — Mig Weiss Bernát meg nem javítja magát, a közönség kerülje el és ne vigye hozzá pénzét, hagyja hadd szégyenkedjék magában.

Jósika Miklós hamvainak hazai szállítása s emlék szobrának elkészítése érdekében megindult a hazafias kegyelet. Már évek előtt Tordán gyűjtés is indult meg az iránt, hogy a nagy regényíró háza emléktáblával jelöltessék meg. Irak ez érdekében hosszú czikkeket s adakoztak a szegényebbek kevés összeget. A ház azonban emléktábla nélkül áll ma is. Emléktábla helyett berbécs emiherék lógnak az utca felől a falakon, mint dísz és berbécs húst árulnak a nagy író és hazafi főtérén levő házában. Rendjén való dolog volna, ha a Jósika család dugzagdag tagjai: Jósika Lajos br., Jósika Samu báró, Jósika Gábor br. megszerznék a családjukra fényt, dicsőséget hozott néhai nagybátyjuk házat s azt Torda városának tanügyi és kulturális czélokra felajánlanák.

A vidék mulatságai. Nagy-Egyedről írják az „Ellenzéknek”, hogy az erdélyi részek Kolozsvárra concentrált híres mulatságait a vidék megirigylve, az eddig-él mindig oda összegyűlt sokott társaság nagy részét most egyszerre itt látjuk Egyedre, kik egyik kedélyes mulatságot a másik után rendezik, melyeken sem szép és szellemes társaságban, sem igazi jó kedélyben hiány nincs. Báró Kemény Bélánál illeti meg a keszdeményezés dicsősége, ki szent-erzsébeti kastélyában mult hó végén fénye-

sen sikerült bálja és műkedvelői színelőadásával nyitotta meg a kedves mulatságok sorozatát, mit nem sokára követett az „Ellenzék”-ben már ismertett sz.-nádasi gr. Bethlen Aurélnál által rendezett hushagyókédi és hamvázoszerdai bál. Itt már annyira megszokott az együtt volt társaság, hogy fájó szívvel tudott megválni rövid időre is. Nem sokára ismét találak ígérték egymásnak és pedig a világ közepére: Nagy-Egyedre, határozottak az újrai összejövetelt, hol mult szombaton meg is tartottak a br. Splényi Gézáé által adott pompás dinervel összekötött gyönyörű bál, mely másnap déli 11 óráig oly feszelen és pillanatig még nem csapnán jó kedvvel folyt, mint csak hajdanában ösapaik idejében, mikor még nem voltak meg a 19-ik század társadalmát jellemző, szinte már javithatlan ferde kinövések, mikor még volt igazi baráti s barátnői szeretet és ifju lelkesedés. Másnap meg együtt volt a társaság a Petki Ferencné br. Kemény Anna által rendezett kedélyes ebéd és bálban, harmadnap pedig a br. Kemény Gyulánál adott diner és br. Splényi Géza vig seuper-ján vett meg részt a társaság kisebb része, honnan a mellesbi viszontlátás boldog reményében váltak el. E mulatságokon részt vettek: br. Splényi Gézáé, br. Kemény Gyuláné, br. Kemény Béláné, Barcsay Albertné, br. Kemény Endréné, gr. Bousseuil Henrikné, br. Szentkereszty Anna, Petki Ferencné Kemény Ida báróné, Splényi Sárika, Kemény Náni, Kemény Anna báróné, Barcsay Tíme, gr. Bousseuil Céline, Petki Sárika, Kemény Gizella és Etelka bárónék, Bethlen Katinika grófnő. Urak: br. Kemény György, Gyula, Béla, Ödön, Endre, Zeyk Dani főispán, Kálmán, gr. Russeuil H., br. Kemény Simon, Csató J. alispán, Maeszkassy András, Beldi László, Székely György Vinczei lovagok, br. Bánffy Ferenc, br. Raysky főhadnagys, Szabó, Orosz, Zoltán, br. Wildburg, Zalay, gr. Dedinszky, br. Polniz hadnagysok.

A király Welsben. A király kedden délután öt órakor Welsbe érkezett. A pályaudvaron Ferenc Salator főherceg fogadta. A pályaudvarban azonkívül megjelentek Castiglione ezredes, Fischer kerületi főnök és Schauer polgármester; a király kíváncsiságára minden egyéb fogadtatás elmaradt, a jelen voltak megmozgathatatlansá tette ki a felség, azután kocsiá tlt s Lichtenegg kastélyba hajtatott.

Párbaj főispán és őrnagy között. Vörös karpárbaj foly le kedden délután Eszéken. Mint onnan táviratozzák, Gerhauser vezérkari őrnagy és gr. Pejacsevics Tivadar főispán közt a legutóbbi bálók egyikén heves összecsapkozás történt. A szóváltás következtében karpárbajt vívtak, a melyben Gerhauser őrnagy fején súlyos sebet kapott, gróf Pejacsevics pedig karján sebestült meg.

Nem jó falra festeni. Egy nagyon előkelő urhölgy, fiatal özvegy, családilagó beszél egy ömerőseivel. — Semmire sem vagyok olyan büszke, mint a két fiam előmenetelére; igazán gyönyörűséges figyelemmel kísérni két olyan eszes fiu fejlődését. — Szóval negyad teljesen tudja érteni a Grachusok anyját... — De azért nem mondom, hogy egészen meg volnék elégedve. A fiuk csakhamar elhagyják az anyjukat. Sokszor eszembe jut, hogy miért nincs egy leányom is? — Az istenért negyad? az anygalkákat sem jó ám a falra festeni!

Szerencsétlenül járt bányászok. Évenként több, mint ezer ember leli halálát a brit bányákban. A most kiadott statisztika szerint 1893-ban 1056 volt a sze-

lég szolid. Mit csinált? Remélem, hogy semmi becselenséget.

— Oh, Everard! — és Floydé a meg-bántott érzelem oly természetesen látszó sikoltását hallatta, hogy az ezredes megdöb-bent. En nem vagyok képes a lelkiismeret-tel meggyeztetni, hogy az én drága fiamról ilyen teljességgel meg nem engridhető dolgot képzelj!

Tudhatod jól, hogy a szegény fiam mindig olyan szolid volt, a milyen egy semmivel nem foglalkozó fiatal ember csak lehet.

— Hm! — mormog az ezredes gu-nyos mosollyal.

Ez jó mentő ok! Aztán, hangosan azt tévé utánna. Ugy, Bolda, ez a bajod? — Annál jobb, örülök, hogy ezt hallom. Kérlek, add elő röviden és világosan, hogy mi a baj. Ha azt akarod, hogy eligazítsam pedig azt hiszem, hogy az a szándékom — ugy bizony-nyal ez a legjobb módja. Ugy emlékezem, hogy Oszkárt „Szegény fiúnak” nevezted. Hogy van az, hogy hirtelen szánalomra méltó tárgy lett?

— En azt gondolom, hogy gyaníthat-nád — mondá Floydé, de elég bölcsessége volt mostan a zokogásával és a zsbkndő-jével felhagyni, és megbántott méltósággal nézett végig a testvéren.

Nem kételkedem benne — mondá — hogy érzelmeim nagyon önzők, nagyon esztelenek, de Everard én nem állíthatom azt, hogy azok nem léteznek.

Hidd el, hogy én örülök — tiszta szí-veből örülök, mind a kettőtökért, érte és Eszterért, a kedves gyermekért, hogy a dolgok így fejlődnek, a hogy így vannak. De ha az eszt körülüményei megfordítva volnának nagyon valószínűnek tartom, hogy te is olyan-formán tekintened a dolgokat, a hogy én teszem.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZAJA.

1894. Február 22.

Érvénytelen.

C. SWERDNATÓL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

A M I C A.

XVIII.

(Folytatás.)

(43)

Ezek, mondá, maradjanak így a hogy vannak — az összeállítás oly régi és oly finom, hogy divatba jött ismét, — azok egyszerűen utálatosak és újra kell rakatni; amazokat csak jól ki kell tisztítani — és így tovább. Floydé átnézte az egészét és mindenik doboz tartalmára volt valami mondani valója. De Eszter alig szólott egy szót; alig látszott azon csillogó ékszerre nézni melyekről tudta, hogy legutóljára az ő fiatal anyja viselte azokat. Az anyja tönkre ment ifjúságára gondolva, az ékszernek hamálytalan fényne kegyetlenségnek látszott előtte.

— En hajlandóságot érezek a tizpa-rancsolat tizedik részét teljesen mellőzni, — nyilváníta Trixi egy gyémántos nyakláncot nézve, amint az a kezéről lecsingve kápráztató fénnel ragyogott. Kénytelen vagyok megvallani, hogy én bomlok a gyémántért — hát te Eszter? No de természetesen, hogy te is épen úgy vagy vele, mert különben nem volnál asszony; de ugy állasz ott, és olyan komolyan nézel rájuk, mint ha a kvekkerek felekezetéhez tartoznál.

— Az ezredes is észrevette, hogy a leány mily hideg közönyösséggel nézi a híres családi ékszerkezt, mert a leánynak minden kedélyvilágosát egy pillanattal kisért.

— Remélem, hogy Eszter szereti őket — mondá. Ugy e szerelmem, hogy szépeknek találod? En nagyon keveset értek az ilyenféle dolgokhoz, de azt gondolom, hogy ezek éppen olyan szépek, a milyen értékesek.

— Oh, igen, nagyon szépek! — mondá Eszter gyorsan, szomorú merengéséből fölírva magát. Atyám, bocsánatot kérek; én nem szándékoztam goromba lenni; az ékszerokról gondolkodtam és mindez ideig ezekhez hasonlókat nem láttam. — azt mondja atyám, hogy ezek mind az anyuék?

— Mindenik kő bennük a tied! — mondá az ezredes teljes elégtétellel.

Floydé visszament az íráshoz és most Trixi hitva oda, hogy a posta-bélyegeit kerestesse meg vele.

Eszter felvette a gyémántos nyak éket a gondolatába merülve nézte azt; az atyja előrehajolt székén s gyönyörködve vizsgálta a leány azezt. Az Eszter iránti szeretete fokozatosan növekedett és szenvedélyesen erős volt, de annak a gyökere a nem kevésbé hatalmas büszkeségében rejtlett. Ha Eszter kevésbé lett volna bájos, kevésbé szép és kevésbé méltó azon állásra melyet mint az ő leánya elfoglalt, iránta való szeretete azon mélyben gyengült volna. Az ezredes szíve belapogott tudta ezt — de a leánya előtt sem volt az ifjúk.

— Atyám — mondá, barna szemét hirtelen felemelve — valamit kívánok kérde-zni, szabad?

— Igen szerelmem.

Eszter közelebb ment hozzá, karjával átölelte a nyakát, puha arca a kurtára vá-gott szürke haját érinté.

— Atyám, ha soha sem talált volna meg, vagy ha — a mint gondolta — kis gyermek koromban meghaltam volna, kié lett volna mind?

ez — az ékszer tokokra mutatta — kié lett volna minden — a miről atyám azt mondja, hogy egykor az anyuémek lesznek?

Az ezredes megretent, mert ilyen kérdésre nem volt elkészültve.

— Édesem — mondá — miért kérde-zed? Miért kívánsz azt tudni?

— Atyám, én azt tudni kívánom — válaszolá a leány szilárd hangon. Sokat gondolkodtam róla. Kérem mondja meg.

— Édes gyermekem — válaszolá az ezredes, gyöngéden átölelve a leányát — ha olyan szerencsétlen lettem volna, hogy soha se találalak volna meg, akkor nagyon természetesen, hogy mindent, vagy a legnagyobb részét annak, a mit hagyhatok, Oszkár cousinodnak hagytam volna.

— Látom — érttem; ezt gondolhattam volna. Eszter egy mély lélegzetet vett, s kezét a homloka felett elhuzva folytató — „Es ő tudta ezt?”

— Általába véve igen — én azt gondolom, hogy tudta — válaszolá az ezredes némi tartózkodással.

— Eszter, nem akarsz kijönni? — kér-dé Trixi az ajtóból. Latimer bácsi, megyek és Esztert körül hordozom a bóródmában. Szeretném ha nem volna oly hideg és szeles az idő; akkor maga is kijöhetne velünk ugy-e? — Mit? — Bolda néni azt mondja, hogy meghálunk? Ej bolondság! Felöltö-zünk jó meleg bundákba s a levestagabb lábbelikek buzzuk fel, a miket találhatunk.

Nem Oszkár, — te nem jöhetsz velünk; én vagyok az Eszter kalauza és nincs szük-ség senki segítségére. Maradj itt, a hol vagy. Szívrozoz és aludj el az ujságodon. Gyere Eszsi, — csapjunk egy kis verseny-futást!

A két leány együtt ment ki a szobá-ból. Oszkár, a vállait felhuzva, s a szép ar-zott elurító meggyőzősággal le s fel sétált néhány pillanatra a szobában és végre ki-

ment. Floydé utánna nézett, azután a test-vérére pillantott és sóhajtott; de az ezredes nem látzott azt észrevenni. Floydé ismét sóhajtott és most egy kissé hangosabban, kivette a zsebkendőjét, mely a véletlen esélyekre mindig készen állott, kezét ostigte-gen ejtette az ölébe és szánalmasan mondá — „Szegény jó fiam!” Ez alkalommal terve sikerült. Az ezredes körül nézett.

— Bolda, van valami baj? — kérdé, elég szívveliesen.

— Édes Everard, ez semmi fontossá-gal sem bír előttem. Kérlek ne nyugtalan-kodj miattam.

Floydé egy ügyesen alkalmazott kis zokogással felemelte a zsebkendőjét: ez olyan mutatvány volt, a mi az ezredést nagyon megijesztette — mert ő mint minden férfi irtóztott a női könnyektől és jelenetekről.

Threlmetlenül tette le a hírlapot, mert ő nagyon jól értette a testvérét, és az ő elő-készüldése és bevezetése, lett legyen az bár-mi amit elakart érni, mindig dűbös hozta.

Valahányszor ilyen jeleket látott és hallott, szokása volt azokat egyenes és ka-tonás őszinteséggel támadni meg minden szöfecsérlés nélkül.

— O-tobaság! — mondá nyersen O-s-tobaság, Bolda! Feltejem rólad, hogy több eszed van minthogy ok nélkül sírál. — Mi bajod? mit kívánsz? Mit tegyek érte? Oszkarról beszélj!

— Everard, én azt gondolom, hogy te gyaníthatnád — zokogta Floydé szemrehá-nyólag a zsebkendője mögött. Azt gondol-nám, hogy mint atya, te is lehetnél némi tekintettel egy anya érzelmei iránt, még ak-or is ha az csak a testvéred.

— Oh! — Latimir ezredes mogorván mosolygott, és azt gondolta, hogy megértet-te a testvért. Ugy, az urfi ismét valami csinyt követelt el? Hm! — Ezt várni sem lehetett tőle; de én azt gondoltam, hogy ő

szegény, a melylyel talán egy irodalom sem dicsekedhetik.

nosztalgia száma. 158 a villámítás, 411 a dőlő és állványok alatt, 113 az akadémiai béke-egylet nem rég lapja részére Telioi támogatását kérte. A híres orosz költő levéllel válaszolt: „Ambar nem oszton ama hővérű ifjak nézetét, kik a „Lai Paix gar le droit” című lapot kiadják és kik azt hiszik, hogy ezúljuk választott bíróságok által elérhetik, bámulnom kell még az ifjak merészességét, kik ellentétben a mit tanítottak prédikáltak nekik, elég bátrak hinni azt, hogy a háború nem normális állapota az emberiségnek, hanem csak fejlődésnek egyik momentumja. Azt hiszem, hasznos volna, ha azt a folyóiratot, mely ezt a nézetet képviseli, három-négy nyelven is terjesztenék. Most irom cikketek a legutolsó franczia-orosz manifestációkról, melyet, mihielyt elkészül, legnagyobb örömmel becsajtok rendelkezésetekre, Tolstoi.”

— **Megölöte a bánat.** Tragikus esemény történt kedden Vácson egy katonai temető alkalmával. Vachó József a 6-ik honvédszázad katonája — mint onnan írják — tegnap lovaglás közben hirtelen rosszul lett és meghalt. A bonc elás kiderítette, hogy a lovaglásban megerőltette magát és ennek következtében halt meg. A temetésére elment övegy édes anyja is, a ki, mikor egyetlen fiát a ravatalon meglátta, halva esett össze. A két szerencsétlen közös sírba temették el nagy részvét mellett.

— **Tolstoi a békeről.** A párisi akadémiai béke-egylet nem rég lapja részére Telioi támogatását kérte. A híres orosz költő levéllel válaszolt: „Ambar nem oszton ama hővérű ifjak nézetét, kik a „Lai Paix gar le droit” című lapot kiadják és kik azt hiszik, hogy ezúljuk választott bíróságok által elérhetik, bámulnom kell még az ifjak merészességét, kik ellentétben a mit tanítottak prédikáltak nekik, elég bátrak hinni azt, hogy a háború nem normális állapota az emberiségnek, hanem csak fejlődésnek egyik momentumja. Azt hiszem, hasznos volna, ha azt a folyóiratot, mely ezt a nézetet képviseli, három-négy nyelven is terjesztenék. Most irom cikketek a legutolsó franczia-orosz manifestációkról, melyet, mihielyt elkészül, legnagyobb örömmel becsajtok rendelkezésetekre, Tolstoi.”

— **Jack a hasfelmetsző.** Mindenki emlékezik még a londoni asszonygyilkosra, kinek a rémtettei a brit fővárosban anynyugalmaságot okoztak. A hirhadt Jack a rendőrség nem volt képes fölfedezni és mely titkot, mely kilétét fedi, időnként a árjakban felmerülő közlemlények fellebbten próbálják. Legelőjeredtebb az a nézet, hogy Jack az örültek házában meghalt. Most egy skót titkos rendőr áll elő azzal, hogy sikerült megállapítani a hasfelmetsző Jack személyazonosságát. Nem rég egy férfi szálítottak be, valami kisebb büntény miatt a dartmoori börtönbe. A fegyenczet a fogházban örültek jelentették ki és elvették a brodmooi fegyenczetből. A örülte folyton Whitechapelről és az ott iszonyu halállal ki-múlt nőkről ábrándozott. Ez volna a titkos rendőr bizonyítéka; de hisz ezzel még nincs beigazolvva az, hogy a folyton Whitechapel emlegető öre csakugyan — Jack, a hasfelmetsző.

— **Ravasz muzika.** Szentpétervár közelében egy faluban kitérték 3 rubelt minden lejett farkasról. Hogy valaki e zöld papír birtokába jutasson — mert a rubel a remény színt visel — szükséges volt egy farkasfarkkal igazolni az érdemet. De feltűnt a lakosoknak, hogy egyetlen ember két hónap alatt nem kevesebb, mint 303 farkasfarkkal rukkolt be. Utána jártak a dolognak, és végre is kiderült, hogy a derék férfi egyik jeles szítmestere volt a vidéknek. Megvette az óska bundákat és azokból fodorította a sikerült farkakat. Minden bundából képes volt három pompásan preparált farkasfarkat megcsinálni. Ha ez még így ment volna vagy két hónapig, az a község koldusbotra jutott volna.

— **A chicagói világtállalítás zárószámadása.** A nagy amerikai világtállalítás zárószámadása most készítették csak el. Nagy ideig azt hitték, hogy a kiállalítás deficitet fog végződni, most azonban kiderült, hogy körülbelül harmadfél millió forintnyi fölösleggel záródott. A kiállalítás összes költségei 27 és fél millió dollár rugtak, a miből 18,511,618 dollár építőköltségekre, 7,427,977 dollár általános és igazgatási kiadásokra, 500,000 dollár érmekre és kintlétekre, 716,149 dollár apró kiadásokra kellett. A bevételek vagy 15,675 dollár rugnak. Belépődíj fejében 10,601,279 dollárt vettek be, a menynit még világtállalítás nem vettek be. A legutóbbi párisi világtállalítás tiszta jövedelme nyolc millió frank volt, de a költségei jóval kisebbek voltak, mint a chicagói csodafárlat.

— **Vilmos császár Bismarcknál.** A német császárnak Bismarck hercegnél tett látogatásáról utjabban a következő részleteket jelentik: Közvetlenül a császár megérkezése előtt, Bismarck herceg leveletet a császártól kapott sztrike köpenyt, melyet a vasúthoz menet viselt. Mikor a császár kiszállt, kezét nyújtott a hercegnek. aki azt megcsókolta, mire a császár szívélyesen megölelte a herceget. Az ebédn a következők vettek részt: Moltke gr. szárnysegéd, Soden-Bibran korvetkapitány, Lueanus a polgári kabinet-iroda főnöke Plessen vezérőrnagy, Lyncker udvari marsall, Luthold főorvos, Arnim alezredes, Schweninger tanár és Chéysander dr. — A császár jobbján a hercegné, balján Bismarck ült. — A császár a legvidámabb hangulatban volt és gyakran koccintott Bismarck herceggel. Asztalán nem beszéltek politikáról, a császár sokat beszélt a hercegnével. Ebéd után a császár a herceggel és a hercegnével visszavonult és huzamosabb ideig egyedül maradt velük, miközben a herceg a legkedélyesebben pipázgatott.

— **Szerelmi tragédia.** A minden-nap ismétlődő szerelmi tragédiák sorában nem utolsó helyet foglalja el az, mely nemrégiben Berlin egyik külvárosában történt. E hó 17-én éjjel az Ackerstrasse 100 számú házban Schoppenhauer Miksa 19 éves óras fíbe fítte magát. A fiatal ember az opera portásának fia, körülbelül hat hónappal ez-

előtt megismerkedett a nála néhány évvel idősebb Weber Elzával, ki az Ackerstrasse 100 sz. ház II. emeletén anyjával és nővérel együtt lakott. Ismeretségükből csakhamar szerelmi viszony fejlődött ki és Schoppenhauer naponként meglátogatta kedvesét. Vonzalma kezdettől fogva sajátosságos módon nyilvánkozott meg. Összes szabad idejét kedvesével töltötte el s oly féltékeny volt rá, hogy Weber Elzával az ő jelenlétében még férfirokonaival sem volt szabad beszélgetnie mert ilyen alkalmakkor Schoppenhauer való-ságos őrvongásba esett. Egyszer Weber Elzával ki időközben menyasszonya lett — hirtelen elhagyta az opera-előadás, mert a lánytól valaki — a látósvét kérte kölcsön. Schoppenhauer féltékenységgel annyira győrtörte menyasszonyát, hogy az viszonyukat rég felbontotta volna, ha e terv keresztülvitelét az ifjú fenyegetésekkel nem mekádályozza. Pén-teken dőlben hazakísérté menyasszonyát, délután pedig az állatkertbe mentek. Weber Elzával akarta, nem akarta követnie kellett az őrvongó szerelmest, mert távozása esetén lelővéssel fenyegette. — Este felé kérdezte tőle, vajjon nem volna-e hajlandó vele együtt meghalni? A leány tagadó válaszára kijelentette, hogy azonnal fölélyi magát, csak maradjon mellette, mert különben nem lesz bátor-sága a végzetes tethető. A leánynak volt annyi lélekjelenléte, hogy a pisztolyt kirán-totta kedvese kezéből. — Este 10 órakor a Schoppenhauer menyasszonyát hazakísérté. Ugy fél 11 óra felé a házban két lövés dördült el gyors egymásutánban. Ez Miksa volt! kiáltá álmából felriadva Weber Elza s fölrülten rohant. Anyja után. Schoppenhauer Miksa, a kinek, úgy látszik, nem volt annyi esze, mint bölcsész névrokonának, szét-zuzott egygyal hevert a lépcsőház alján, gyilkos fegyverét még kezében tartva. Nehány perczig élt még s öngyilkossága okát adta, hogy fiatal lévén, meg nem házasodhat- ták, várni pedig nem tud. Weber Elza a nagy ijedség következtében veszélyesen meg-betegedett. Schoppenhauer különben morfi-na volt.

— **A szépség királynője.** Páris királynő ismét megfogfolyoztak egygyel. Leblanc Leonide, a hatvanas évek demoni szépségű tünnepl színeszője e hónap első-jén ötvennégy éves korában elhunyt Páris-ban. Viharos, szarfelett zajos ifjúságát — írja Parisia a Figaro-ban — nyomom követte a korai vénség, s minthogy közel egy har-mad századon át egyik királynője volt Páris-nak, az utóbbi években már csak mint rom élt dícsőségnek egykori helyén. Láttá magát meghalni. El kellett szenvednie a pro-fesszionátus szépségekre néve annyira ke-gyetlen fájdalomt hogy napról-napra szemta-nuja legyen szépsége lassu hervadásának. Pe-dig ez a szépség még csak husz évvel ezelőt is besugározta egész Páris, mikor Dumas Joseph Balsam-jában Dubarryt játszottá. Nem volt Párisban akkor művésznő, ki any-nyra birtokában lett volna mind ama ki-ráló tulajdonságoknak, a melyek a királyi ke-gyetlen tekintet és mindenkifölött ugyan-az a bájos mosoly. Belleville homályából ke-rült 1858-ban a világot jelentő deszkákra s rohamosan hódította meg a párisi közönséget. Egy évtizeden át végig ment Páris összes színházain, országára szóló kalandok között csak a Comédie Française zárta be előtte ri-degen az ajtót, pedig ide bejutni volt legfor-róbb vágya.

— **A gáz kiömlésének jelzésére** egy Laland nevű francia, érdekes és igen jól használható eszközt alkotott, mely azon alapszik, hogy a légypott finomra tört platínával érintkezésbe jöve meggyullad, ha a levegő közö csekély világító gáz vegyül. Laland úgy alkotta készülékét, hogy egy kis gummihengert alul és felül fémfüddel látott el. Az alsó fedél közepén át egy a gummi-hengerben csuszamló kis dugattyuba végződő fémrúd van vezetve. A dugattyut egy ca-varrugó a felső fedél felé szorítja, úgy, hogy a két fűdél között fényes érintkezés érhető el. A dugattyu azonban még sem érintke-zhetik rendszerint a felső fűddel, egy légya-potból való fonál által a készülék fenéklap-jával egy köttetik össze, hogy, a rugó a hengerben feszült állapotban van. A légya-potfonál finomra tört platínaszívesperral sz-imprágnálva; ha aztán ehez világító gáz jön, akkor a fonál elég, a rugó a felső hengerfe-dél felé csapantja a dugattyut, úgy, hogy ekként egy villamtelepnek a fedelehez kap-csolt vezetősodronyai összekötöttek és egy villamos csengőmű azonnal megszólal.

— **Charley néje.** Ez a címze an-nak a londoni darabnak, a mely az idei szin-házi szezon legkiválóbb kasszadarabjának vált van. Brandon Tamás, a darab szerzője sokáig kopogtatott a londoni színházak ajtaján, de egy-ken sem talált behoesáttatást. Londonban nem szokatlan, hogy olyan emberek, a kik egy darab jövőjében bíznak, szindikátussá alakulnak, bérel-nék egy színházat, a színeseket szakértő által betanítatják és a vállalat esetleges nyereségé-ben, illetőleg vereségében osztozkodnak. Ilyen szindikátust iparkodott Brandon is összekül-tetni. Ismeretségben állott egy Sheridan nevű fiatal hölgyvel, egy ismert promotor (vállalkozó) leá-nyával, a ki nagyon szeretett volna Londonban fellépni, minthogy a vidéken nem volt szeren-esége. A kisasszony családja viszont baráti vi-szonyban állt egy másik, Hartmond nevű pro-motorral, a ki színházi ügyek iránt élénken ér-deklődött. Hartmond ur hajlandó volt a darab színehezatalára egy alakítandó szindikátusba be-lépni és a költségekre egyelőre 12,000 forintot fizetett le. A szindikátus megalakulása után felmerült a színház kérdése. Csak a Royalty-színház volt szabad; de a vadások és pénzembe-rek babonások, a Royalty-színház pedig balai-ke-

reiről volt híres. Ezen a körülményen csaknem az egész vállalat hajótörést szenvedett és Char-ley néje felfedezetlenül maradt volna, ha miss Sheridannek nem sikerült volna meg is Har-tmond urat rábeszélni. A darab első előadás után kolosszális sikert aratott, rövid idő múlva a konzorcium már a Globe színházat bérelte ki, e hol az előadások most is folynak. Legrossz-szabbnul járt azonban az egész dolognál Sheridan kisasszony; képtességei nem állottak arányban a rábizott feladattal. O, ki az egész dolog nyíbe-tütté, hoppna maradt. E fölötti alkésredésében kártalanítást követelt Brandontól, kinek megsze-rezte Hartmond közreműködését. Ez kerekén el-utasította őt. Sheridan kisasszony pürt indított a s törvényszék 8000 forintra ítélte Brandon-t. A tárgyalás alkalmával sok érdekes dolog közt az is kitént, hogy Hartmond a darab előadásai után eddig már egymaga 400,000 forint tiszta hasznót vágott zsebre.

— **Milan király párisi palotáján.** Milan szerb exkirály palotájában, mely Párisban az Avenue du Bois de Boulogneon céduła van, kifüggesztve, azzal a fölirattal: „Ez a ház eladó.” Vevő azonban mind eddig nem akadt, a mi természetes is, mert az exkirály mesés árt követel házáért. Milan maga is nagyon drágán vette a palotát, s valószínű, hogy veszteséggel a következő tulajdonoson veszi meg. A ház már jó ideje üresen áll, mert Milan időközben a Boulevard Kauss-manon bérelt ki egy garçon-lakást, s palotáját senki senki nem vette ki, mert az ex-király 50,000 frankra szabta az évi lakbért.

— **Egy vén tolvaj végrendelete.** A bécsi országos törvényszék vizsgálóbírja már hetek óta vallatta a bécsi tolvajvilág egyik legelőkelőbb példányát, az öreg Gerst-ner, a ki a terhére rótt számtalan lopást sehogysem akarta magára vállalni. Nem ro-kat teketóriáztak azonban vele, hanem eli-tették őt évi fegyházra. Tegnapelőtt éjjel egy fogházőr felkeltette a tolvaj védőügyvédjét s sürgősen elhívta a fogházba, mert a mint monda, Gerstner, a vén bűnös haldoklik s végrendeletet akar. Az ügyvéd rögtön a fogházba hajtatott s már ott találta a hal-dokló mellett a törvényszéki elnököt és az államügyvéd is. Megérkezvén az ügyvéd, a vizsgálóbíró avval a kérdéssel fordult a hal-doklóhoz, hogy most már az élete végso ha-tárán, vallja be a bűneit! A mire a haldok-ló azt felelte, hogy most ő arra nem ér rá, mert végrendeletet akar.

— Aztán van-e miről végrendeletelni, öreg? — monda az ügyész.

— De van ám, — szolt Gerstner elha-ló hangon. — Az államügyész ur és az elnök ur szíveségéből őt esztendői fegyházat kap-tam. Ebből két esztendő hagyok örökségbe az elnök urnak, kettőt az ügyész urnak s egyet az ügyvéd urnak, a sikeres védelemért. Erre a fal felé fordult s meghalt.

— **Ki volt hát a császár vité-zebb katonája?** Véres drámáról írnak Gyuláról, melyre az a vitaközei anyag adott okot, hogy ki volt vitézebb katonája a csá-szárnak? Györfly Mihály közö búseregbeli káplár nagyon is féltelmőleg nyilatkozott Sűtes Tódorról, akinek a vita hevében nagy megvetéssel azt vágta oda:

— Még te is beszélsz, te kutyamosó?

A galád inzultusra fölébredt a katonai önérték és egy székot kapra föl, Györflyt fejbe vágta, a ki rögtön elterült a földön. A halállal vergődő Györflyt most a gyulai kórházban ápolják s alighanem életé-vel fizeti meg, a miért társát kutyamosónak csufolta.

Ziegler József budapesti táncatanító, ki tavaly nálunk oly szép sikert aratott tanítványával, márczius hó végével újra lejár Kolozsvárra táncatanítás végett. Bővebb felvilágosítás lapunk mai számának hirdetési rovatában található.

A kerékpárosok és vasár-napi mulatságuk.

Akerékpárosok között vannak „páratla-nok” is, de azért párosan is, páratlanul is, ke-délyes vidám fiúk és páratlanul jó mulatságokat tudnak rendezni. Összetartanak, mint a test-vérek, megértik egymást mint a békés ház-as-párok.

A kapitány okosan vezeti őket az egy-leti életben is, a mulatságban is, a kirándu-lásokon is, versenyeken is — diadalra. Ő a leg-régibb biciklista a többiek között és e neki volt a legnagyobb ereje, szervező képessége és a legtöbb kitartása is arra, hogy az erdélyi részekben népszertűve tegyek ezt a sportot s hogy kolozsvári egylettűk országos tekintélyre vergődjék.

Nem előlegezték, hanem kivirta a tisztelget a maga részére, alkotással, péld-a-dással, lelkesítéssel, munkával.

E munkának az eredménye az, hogy a kolozsvári kerékpáros egyletnek mindenik tagja, kiváló sport társ és kitűnő a lelkes kerékpáros. Ha az országba szétmennének, mindenik tudna egy-egy egyletet szervezni, alakítani és biciklistákat nevelni. Igen ám, mert a biciklistákat nevelni kell s fáradsággal oktatni, hogy kell a kereken járni, hogy sem a maga, sem a más testi épségé-ben kárt ne tegyen. S hogy a közönség is szeresse, rokonszenvenvel és bizalommal visel-tessen járműve iránt.

A kolozsvári kerékpárosok birják a közönség szeretetét, rokonszenvét, és ezt az

egylet helyes szervezetének s annak az egész-séges szellemnek lehet tulajdonítani, a mely abban uralkodik.

Vasárnap házi mulatságot rendeznek a központi szálóda dísz termében.

A mulatság táncszal, hangversenyyel lesz egybe kötve. A hangverseny nagyon változatos és mulattató műsorból áll.

Az érdeklődés a mulatság iránt nagyon élénk s mint a jelekből látszik, anyagilag is nagyon sikerülni fog az és az egylet ver-seny pályá alapját nevelni fogja.

Öszintén kívánjuk a legjobb sikert a derék egyletnek.

Szemlélő.

Beszélgetés Munkácsy Mi-hálynéval.

Budapest, febr. 21.

Egyik fővárosi újságíró tegnap felke-reste Munkácsy Mikálynét s a nála tett lá-togatását lapjában következőkben írja meg.

Ma délbem kerestem fel Munkácsy Mi-hályt és nejét Hungária-szállóbeli lakásukon. A mester nem volt otthon, neje azonban pár pillanattal várakozás után a legszeretetre-méltóbban fogadott.

A komorna a Munkácsy pár első eme-leti két püssel butorozott szalonjába veze-tett, a hol Munkácsyné már várt reám. Ü-dvölésesmer francia nyelven válaszolt, de az-után a legvalás tékosabb német nyelven fol-yattat a beszélgetést.

Mielőtt első kérdésemet előadhattam volna, elmondta, hogy Budapest rendkívüli fejlődése nagyon meglepte és hogy igazán büszke arra, hogy férje révén ő is magyar-nak valhatja magát.

— Egyenesen Párisból jött asszonyom Budapestre? — kérdeztem.

— Férjem igen, de én Monte Carlóban és Nizzában töltöttem néhány hetet. De ne gondolják ám, hogy a játékeszenvedély ve-gét volna Monte Carlóba — sőt egyáltalában nem játszottam — hanem roppant szeretem ezt a pompás fekvésű fűrdőhelyet. Férjemmel Bécsben találkoztam és úgy jöttünk együtt Budapestre.

— Mennyi ideig szándékoznak Magyar-országon maradni?

— Azt még most nem mondhatom meg, mert a körülményektől függ, azonban egyelőre két hétre terveztük itt tartózkodá-sunkat.

Megkérdeztem aztán, hogy meg szán-dékozik-e a mester szülővárosát Békés-Csabát látogatni, a hol még most is igen sokan emlékeznek reá abból az időből, a mikor ott mint egyszerű asztalosinas kezdette meg pá-lyáját. A mester neje erre a kérdésre taga-dólag felelt, kijelentve, hogy ez nagyon is-hosszu időt venne igénybe, a mit a művész, tekintettel arra, hogy kötelességei Párisba hívják vissza, meg nem engedhet magának.

Ezután a művészeti kérdésekre tér-tem át.

— Mennyi ideig dolgozott a mester a Honfoglaláson?

— Oh, ez a kép nagyon sok időt, tel-jes két és fél évet vett igénybe! felelt. — Eleinte ugyan foglalkozott férjem egyébbel is, de később minden idejét lefoglalta. Két izben kellett Magyarországon tanulmány-utat tennie és a kosztümök hűsége is sok gondosságot igényelt. Végre azonban elké-sztült és én boldog vagyok, hogy mindentűt a legkedvezőbb kritikát hallottam felőle.

— Kik szolgáltak a mesternek model-lál a kép alakjaihoz? — kérdeztem tovább.

— Ismert egyéniségek közül csak Jó-kai látható a képen és Tűr István tábornok a ki szíves volt férjemnek ülni is. A többi alakhoz részint magyar, részint olasz fizetett modellek ültek.

— Micsoda művészi ideákkal foglalko-zik a mester jelenleg.

A nagyobb munka, melyet most tervez, egy Kristus-kép Andrássy Gyula gróf tőke-terebesi mauzóleumába. Azonkívül most feje-zett be egy magyar tárgyú képet és számos kisebb képen is dolgozik.

— A grófné nem fest?

Erre a kérdésre elnevette magát.

— Egyáltalában nem, válaszolt. A mű-vészetek közül egyedül a zenével foglalkozom és azzal is csak akkor, a mikor az a kevés idő, a mi a magam számára a rendelkezésemre áll, megengedi. Végre is, ha az ember Páris-ban él és az ugnevezett gomme-hoz tar-tozik, a bálók, társaságok, korrespondencia, reprezentálás annyira igénybe veszik, hogy alig marad egy pillanattalnyi szabad ideje.

Ezzel kapcsolatban felemlítettem a pá-risi magyar-egylet ügyét is. A grófné bizá-ldékedve mondta el, hogy sikerült kieszkö-zőlnie, hogy az egylet saját helyiségeket ve-gyen ki és ez által egyrészt el van érve az a cél, hogy az egyletnek saját, kellemes ot-thona legyen; másrészt pedig meg lesznek takaríthatók azok a horribilis bérbeszgek, a melyeket az egyletnek estélyei és hangverse-nyei alkalmával fizetnie kellett.

Ebben a pillanatban jelent meg az aj-tóban a pinózá alakja, a ki a dejeuner ét-lapját hozta be. Nem akartam tovább alkalmatlankodni és felálltam. A grófné kezét nyújtotta és elragadó szíveséggel jelentette ki, hogy ha férjével is ohajtok beszélni, ke-ressem fel őket újra. Megköszöntem a szíves meghívást és a legkellemesebb benyomások-kal távoztam Magyarországnak legnagyobb mű-vészének neijétől.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 22.

A képviselőházban ma délelőtt foly-tatták a polgári házasságra vonatkozó tör-vénnyajvaslatot.

Szacsavay Sándor beszélt nagy hatással. Beszédében fejtegette, hogy az egyház politikai mozgalom néhány liberális kormánypárti kezdeményezésére történt.

Támadta a kormánypárti sajtó quali-fikálhatatlan gyanúsításait.

Hermann képviselő személyes kérdésben válaszolt.

Szilágyi Dezső vette azután nagy csép-lőgép módjára szóba az ügyet.

Beszélt két álló óráig.

Beszédében leginkább Apponyi Albert gróffal foglalkozott.

Fejtegette, hogy a fakultatív házasság rosz.

A kötelező polgári házasság pedig jó. Fakultatív polgári házassággal nem le-het egységes házassági jogot csinálni.

Szilágyi beszéde hosszu és unalmas volt. Nem keltett semmi hatást.

Apponyi és a budapesti egye-temi kör.

Budapest, febr. 22.

A kolozsvári egyetemi kör, közeleb-ből Apponyi Albert gróf arczképét a kör helyiségéből el akarta távolítani, Appo-nyinak az egyházpolitikai javaslatokkal szem-ben tanusított magatartásáért. Az ifjuság helyesebben gondolkozik tagjai azonban egy szavazat többséggel ezt megakadályozták.

A kolozsvári egyetemi kör ezen hely-telenti megindított mozgalma feleltél a budapesti egyetemi kör közelebb Martoss Ferenc indítványára elhatározta, hogy szombaton közgyűlést fog összehívni s azon ünnepélyesen kifüggesztik Apponyi arczké-pét a kör helyiségébe.

Anarkisták a fővárosban.

Budapest, febr. 22.

Kerekes, kit a rendőrség letartóztatott, mert bombával fenyegette a magyar képví-selőházat, a mint a vizsgálatból kiderült, nem örült, hanem tényleg anarkista.

A merényletet a képviselőház ellen már régen tervezi s társai is vannak.

A vizálgat eddigi eredményéről Séllei főkapitány sürgős jelentést tett a belügymi-nisteriumhoz.

Kerekes vallomása alapján több munkánál házkutatást tartottak és több ezer példány Londonból érkezett anarkista rüpa-rot elkoboztak.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, péntek, február 23-án, 1894.

Először:

A KAPITÁNY FOGADALMA.

Vígjáték 1 felvonásban.

TIZ LEÁNY EGY FÉRJ SEM.

Víg opera 1 felvonásban.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.*

Hivatkozással az „Ellenzék” egyik kö-zelebbi számában

Jakoubek György

által közzétett nyilttéri közlemlényre, ezennel kijelentem: hogy én ezen közlemlényről semmit sem tudtam és Jakoubek György jegyese nem vagyok.

Özv. Vaszy Sándorné.

Nyilatkozat.

Az „Ellenzék” tegnapi számában „Ha-mis kártyások Kolozsvárt” cím alatt a „Mindenfélék” rovatban egy újdonság jelent meg, melyben az van mond-va, hogy Kolozsvárt az Óváregyik kávéhá-zában kártyapillerek ütöttek tanáyát és a kávé egyetértésével kifosztogatták a vendé-geket.

Minthogy az én kávéházam is az Óvár-ban van s az illető újdonságban pedig a kávéház vagy annak tulajdonosa megne-vezésinelen, úgy a saját reputációm érdekében, mint a kávéházamra látó-gató csakis intelligens vendégeimre való tekin-tettel kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a Mátyás-utca 4. szám alatt, az óvári „Központi kávéháza” man” ven-dégeim soha sem kártyáznak s a kár-tya játéknak semmiféle nemét üzletben nem engedem meg.

Fülöp Károly.

a Központi kávéház tulajdonosa.

* E rovat alatti közlemlényekről semmi felelő-séget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Pályázati hirdetmény.

Az abrudbánya-berespataki nehezek pénz-alap választmányának 1893. évi november hó 23-án tartott közgyűlésében hozott határozat folytán, a Bucsum községben rendszeresített, s lemondás folytán megüresedett orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással évi 500 frt fizetés, 120 frt lótarthatási átalány és 60 frt szálláspénz van összekötve az alapszabályok 17. §-sa alapján.

Köteles a megválasztott orvos Bucsum község összes bányászait és azok családtagjait ingyenesen gyógykezelni. Fizetése a nehezek pénz-alap pénztár-kezelésénél (m. kir. bányahivatal) fog előleges részletekben kifizetett.

A pályázni óhajtok tudori oklevéllel, erkölcsi és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat az 1894. évi márczius hó 20-áig aláírt elnökségnek annál is inkább adják be, minthogy a később érkező folyamodványok tekintetbe vételét nem vétetnek.

Abrudbányán, 1894. évi február hó 6-án.

G. Képes Ferencz,
jegyző.

Ajtay János,
elnök.

Sz. 53—1894. végr.

201. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a sz. udvarhelyi tekintetes kir. törvényszék 1893. évi 3706. polg. számu végzése következtében, Bencse Márton oklándi ügyvéd által képviselt h. sz. páli Imre Sándor javára oklándi ifj. Szolga István s alább írt társai ellen 300 frt s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1425 frtra becsült: I.) ifj. Szolga Istvánál 514 frtra becsült 26—35. tétel alatti. II.) Máthé Zeigmondnál 704 frt 50 krra becsült 7—25. tétel alatti. III.) Sándor Ferenczénél H. Sz. Pálón 207 frtra becsült 1—6. tétel alatti különféle marha, termények és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 2363. 2745—1893. és 252—1894. számu végzése folytán 300 frt tőke követelés, ennek 1893. évi június hó 26. napjától járó 6¹/₂ kamatai, 1¹/₂ váltódíj és eddig összesen 50 frt 34 krra biróilag már megállapított költségek erejéig, levonva ebből a 2745—1893. p. számu könyvv. szerint a befizetett 178 frt 48 kr. összegét, H. Oklánd és H. Sz. Pál község házánál leendő eszközölésére 1894. évi Márczius hó 9-ik s következő napjainak délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtovább ígérőnek becsúson alól is el fognak adni, még pedig az I. és II. alattiak előbb Oklándon, s ezután a III. alattiak H. Sz. Pálón.

Kelt Oklándon, 1894. évi február hó 19. napján.

LŐRINCZI KÁROLY,
kir. bírósági végrehajtó.

VALÓDI BARÓTHI SZÉKELY TURÓNAK

kizárólagos főraktára

Kónya Sándor

fő- és fiók-üzletében

kaphatók

a legjutányosabb árban.

188. (1—7)

ZIEGLER JÓZSEF

budapesti táncztanító,

a Mazzantini Lajos, m. kir. operaházi balletmester helyettese,

márczius hó végével ide érkezik,

hogy

TÁNCZTANFOLYAMOT

nyisson.

A táncztanfolyamra előjegyzéseket a „Központi szálloda” irodája fogad el.

800. (1—3)

Egy egészen új, a legnagyobb Tűzifa, Coax, Porosz kő és faszénraktár.

Alulírott tisztelettel adja tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy helyben, Halom-utca 9. sz. alatti saját házában egy nagy szabású

Tűzifa-, Coax, Porosz kő- és faszén-raktárt

nyitottam,

a hol is bármily mennyiségben, minden névvel nevezendő fűtőanyagokat minden versenyt felülmulva, a legjutányosabb árban szolgálok ki.

Nem kimélve semmi áldozatot, a nagyérdemű közönség kedelmére 1/2 méter másán felül a házhoz haza bérmentve teljes súlyt szállítok.

I. rendű hasáb tűzifa 3 70 négyzet méter (egy öl) 10 frt 50 kr.
II. " " " 4 " " " 12 frt 50 kr.
III. " " " 8 70 " " (egy öl) 10 frt — kr.
IV. " " " 4 " " " 12 frt — kr.

Házhoz szállítva egy öl 1 forinttal, 4 négyzet méter 1 frt 20 krajcárral több.

Legkitünőbb száraz vágott fa.

100 kgr feladással mellett kimérve 1 frt — kr.
100 " Szalon Coax 2 frt 30 kr.
100 " Porosz kőszén 1 frt 50 kr.

50 kgrtól feljebbi rendelmeny bérmentve házhoz szállítva.

Nagyobb megrendelőknek kedvezmény árak.

Becses partfogását kérve kiváló tisztelettel

187. (5—10)

14. KNAUER JÓZSEF.

Egy egészen új, a legnagyobb Tűzifa, Coax, Porosz kő és faszénraktár.

Okleveles és önállóan működött

GAZDATISZT

kerestetik

erdélyrészi marosmenti
1600 holdas birtokba.

Oklevél és bizonyítvány másolatok, valamint az igényelt javadalmazási feltételek

a lap kiadó-hivatalába

márczius hó 1-ig

ajánlott levélben „B. K. A.” jegy alatt küldendők be.

187. (5—6)

H I R D E T M É N Y.

A tordai Népbank szövetkezet rendes évi közgyűlését

1894. évi Márczius hó 9-én d. e. 9 órakor

tartandja meg saját üzlet helyiségében,

melyre a törzsbetéttel bíró részvényesek tisztelettel meghívotnak azon megjegyzéssel, miszerint a gyűlésen részt venni kívánók, a gyűlést megelőző 2 napon, u. m: 1894. Márczius 2. és 3-ik napján d. u. 3 óráig a szövetkezet üzlet helyiségében működő és az igazolványokat kiadni jogosított bizottsághoz törzsbetét könyvecskéket bemutatni kötelesek.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-választmány jelentése az 1893-ik üzletéről s ezek alapján
2. A zárszámadások és vagyon-mérleg megállapítása s a felmentvény megadása.
3. Négy igazgatósági tag megválasztása.

Torda, 1894. évi február hó 17-én.

181. (8—8)

Az igazgatóság.

Legjobb minőségű vastag és nagyhasábú SZÁRAZ BÜKK TŰZIFA,

100 m. mázsa 1 wagon	66 frt 60 kr.
1 öl 3-35 négyzet méter, 1 hatodrészes wagon, 1650 kiló súlynak felel meg	11 frt 80 kr.

Száraz szép hasábú tölgy tűzifa,

1 öl 3-35 négyzet méter köbméter	11 frt 50 kr.
100 kiló bükkfa, száraz (vágva)	1 frt — kr.

Az árak házhoz szállítva értendőek.

A fa áttekinthető külmagyar-utca 17. számú ház udvarán, a hol lakom és a mintaölök is láthatók.

Megrendeléseket pontosan teljesítik, a szállítást figyelmes, szoros kíséret mellett tartják.

A nagyérd. t. közönség szives megrendelését kérem.

Állandó rendelőknek már a második rendelésnél árendeményeket tehetnek.

Kiváló tisztelettel:

175. (8—6)

MUNZÁT EMÁNUEL,
kereskedő.

ELADÓ LÓHERE,

szárazsági való cserfakaró,
továbbá

FENYŐFA CSAPKARÓ.

Megrendelhető és eziről kapható:

Regius Károly

fakereskedőnél,

Maros-Vásárhelyt.

185. (1—8)

A cég teljes feloszlása miatt

Rendes Szidor és Testvére

hatóságilag engedélyezett

nagy végeladásában

a cég teljes feloszlása miatt

tavaszi kelmek 35 azaz harminczöt százalék engedménnyel.

Tavaszi és téli felsők, diszek, napernyők

50 azaz ötven százalék engedménnyel.

Ez által még soha nem létezett alkalom nyújtatik a tisztelt közönségnek szükségleteit fele áron beszerezni.

Párisi és berlini ujdonságainkat

40 azaz negyven százalék engedménnyel.

184. (2—8)

ÁRJEGYZÉK-KIVONAT:

Bengáli selymek minden színben	szelött 2-10	most 1-40
Surah tiszta selyem minden színben	1-50	1-05
Merveilleux tiszta selyem minden színben	2-20	1-50
Fekete Merveilleux tiszta selyem	2-—	1-35
Satin de Lion fekete, tiszta gyapjú	2-40	1-65

Fekete mintázott selymek rendkívül szállított áron.

Színes pelüchök kék, rózsaszín, lila, créma, sárga, fehér színekben szelött	2-10	most 1-60
Gaceok himzett virággal	2-20	1-25

Sofa és smirna szőnyegek, ágyelők, dívántakarók, takaró és utazó pokróczok 30, azaz harmincz százalék engedménnyel.

Tunis függönyök párja	szelött 3-—	most 1-60
Tapestrie szőnyegek B minőség	1-60	1-10
Tapestrie szőnyegek A minőség	1-90	1-40
Tapestrie szőnyegek AA minőség	2-20	1-75
Tapestrie utánzat	1-10	—75

KAPHATÓK:

RENDES SZIDOR és TESTVÉRE

hatóságilag engedélyezett nagy végeladásában.

A cég teljes feloszlása miatt.